

PERONOSPORA AQUILEGIICOLA

ZAGROŻENIE DLA UPRAW ORLIKA I ORLICZKA W POLSCE



Objawy spowodowane przez *Peronospora aquilegiicola* na orliku w Niemczech: chlorozy i deformacje liści (po lewej) oraz deformacje pędów i liści (po prawej) (fot. dzięki uprzejmości dr. Thomas Brand, Landwirtschaftskammer Niedersachsen Pflanzenschutzamt, Zierpflanzen, Baumschulen, öffentliches Grün, Oklenburg, Niemcy)



Objawy spowodowane przez *Peronospora aquilegiicola* deformacje liści i kwiatów w Wielkiej Brytanii (po lewej) oraz nalot grzybni po spodniej stronie liści w Niemczech (po prawej) (fot. po lewej <http://www.touchwoodplants.co.uk/aquilegia-downy-mildew.htm>; fot po prawej dzięki uprzejmości dr. Thomas Brand, Landwirtschaftskammer Niedersachsen Pflanzenschutzamt, Zierpflanzen, Baumschulen, öffentliches Grün, Oklenburg, Niemcy)

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania

Peronospora aquilegiicola Thines, G. Denton et. Y.J.Choi jest organizmem grzybopodobnym. Patogen ten pochodzi z Dalekiego Wschodu, gdzie występuje w Korei Południowej i prawdopodobnie w Chinach (opisany w tym kraju gatunek *Peronospora ficariae* morfologicznie odpowiada *P. aquilegiicola*). W Europie został on po raz pierwszy stwierdzony w Wielkiej Brytanii (Anglia i Walia) w 2013 r., natomiast w. 2019 r. w miejscowości Oklenburg w północno-zachodniej części Niemiec.

Rośliny żywicielskie

Orlik (*Aquilegia* spp.) oraz orliczek (*Semiaquilegia* spp.). W Anglii i Walii, gatunek ten jak dotąd został stwierdzony w uprawach roślin ozdobnych na *Aquilegia alpina*, *A. buergeriana*, *A. flabellata*, *A. viridiflora*, *A. vulgaris* oraz *Semiaquilegia adoxoides*. Brak doniesień o występowaniu patogena na roślinach z rodzajów *Aquilegia* oraz *Semiaquilegia* rosnących w siedliskach naturalnych.

W Polsce uprawia się przede wszystkim orlika ogrodowego (*Aquilegia hybrida*) i orlika pospolitego (*A. vulgaris*).

Objawy występowania i szkodliwość

Patogen ten jest sprawcą mączniaka rzekomego orlika i orliczka. Liście porażonych roślin stają się chlorotyczne, żółkną, a po spodniej stronie pokrywają się nalotem grzybni, zwykle purpurowym. Z czasem może nastąpić opadanie liści. Kwiaty są zdeformowane, brązowieją, a nawet mogą ulegać całkowitemu zniszczeniu. W Anglii i Walii, gdzie patogen ten silnie rozprzestrzenił się, producenci orlika i orliczka, zwłaszcza w uprawach na kwiat cięty, ponoszą znaczne straty.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Nie wiadomo, w jaki sposób *P. aquilegiicola* przeniknęła do Europy. Najbardziej prawdopodobne jest przenikanie na większy dystans na roślinach orlika i orliczka, zwłaszcza przeznaczonych do sadzenia. W Niemczech wykryto patogena na orliku w prywatnym ogrodzie (pierwsze wykrycie w kontynentalnej części Europy), gdzie w ostatnim czasie nie sadzono roślin z tego rodzaju. Dlatego uważa się, że rośliny porażone pochodziły z pierwotnego źródła przeniknięcia patogena do tego kraju, które jednak pozostaje nieznane.

Zwalczanie

Jak dotąd nie opracowano metod chemicznego zwalczania patogena. W przypadku jego stwierdzenia należy usunąć porażone rośliny wraz z korzeniami. Na stanowiskach występowania porażonych roślin nie należy uprawiać orlika i orliczka, gdyż w glebie przez wiele lat mogą znajdować się zarodniki *P. aquilegiicola*, mogące być źródłem infekcji kolejnych nasadzeń.

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku jakichkolwiek podejrzeń co do obecności agrofaga na orliku lub orliczku należy poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <http://piorin.gov.pl/>.

Wymagania fitosanitarne

W Polsce gatunek *P. aquilegiicola* nie podlega obowiązkowi zwalczania.